

REVÍRNÍK JIŘÍ BLAHA

Výstava Kyjov

Revírník Jiří Blaha, můj dědeček se narodil v Bílovicích u Uherského Hradiště v roce 1891. Vyrůstal jen s maminkou a starším bratrem, tatínka zabil strom ještě před jeho narozením. Maminka Františka i stařenka Barbora byly služebné na bílovickém zámku. Děda byl třetí bratranec Verunky Čudové, portrétované Josefem Mánesem. Verunka také sloužila u hraběte Huga Logothettiho a byla prý jeho milenkou. Obecnou školu navštěvoval v Bílovicích a poté měšťanku v Kunovicích. Lásce k lesu ho inspiroval už v mládí lesní správce, zasvětil ho do práce, od 14 let pracoval v lese na velkostatku, podílel se na všech lesních pracích. Vypomáhal také v kanceláři. Při práci v lese se dál vzdělával, navštěvoval lesnický a účetnický kurz. Asi dva roky pracoval jako pokladník důchodu velkostatku v Bílovicích. Po složení státní lesnické zkoušky byl několik měsíců zaměstnán jako strážný lesní na velkostatku Březolupy a krátce i na velkostatku Prakšice jako vrchní lesní hajný.

V roce 1915 nastoupil válečnou službu v tyrolských Alpách jako cvičitel služebních psů u horských myslivců. Byl dvakrát raněn. V roce 1917 se coby vojín 3.pluku rakouské armády oženil v posádkovém kostele v Brně s Evou Svobodovou. Po obřadu šli do parku, snědli koláč, který babička přivezla a babička se vrátila domů a děda zpět na vojnu. Díky znalosti několika jazyků potom působil v uherské Sombately jako tlumočnick hlavního lékaře ve vojenské nemocnici.

Po válečné službě v armádě nastoupil dědeček v roce 1919 na velkostatku Milotice u Kyjova, patřící hraběti Dr. Ladislavu Seilernovi, jako revírník v revíru Čeložnice. V roce 1919 se jim narodil syn a o dva roky později dcera, moje maminka.

Mimo své povinnosti v lese byl dědeček člen Spolku čsl. lesnictva, založil myslivecký spolek v Kyjově a byl jeho dlouholetým předsedou. Pracoval také v Okresním včelařském spolku a byl poradcem Okresního úřadu ve věcech včelařských, mysliveckých, dřevařských a lesnických. Byl také spoluzakladatel Obecní záložny v Čeložnicích. Jako člen obecní rady inicioval založení třešňových sadů a vinic. Byl fenologickým pozorovatelem brněnského zemského ústavu. Tuto činnost dělal do pozdního stáří.

Jeho největším zájmem se ale stala archeologie, které se aktivně věnoval až do druhé světové války. V roce 1929 objevil v lese první mohyly a ještě téhož roku jednu z nich spolu s kyjovským učitelem Antonínem Šínem a podporou a souhlasem pana hraběte Dr. Ladislava Seilerna prokopal. Jejich spolupráce byla záhy pro neshody s panem Šínem ukončena. Ve stejném roce objevil 77 mohyl a potom ještě 50 mohyl. Na myšlenku hledat ve svém revíru mohyly přivedl dědečka jeho přítel, konzistorní rada a drahotušský děkan Msgr. František Prikryl. Dále děda spolupracoval se známými archeology – učitelem Antonínem Zelnitiem, děkanem Jakubem Hudečkem a dalšími. Některých výkopů se osobně zúčastnil komisař Archeologického ústavu v Praze Dr. Jaroslav Bohm. Jak dokládá dochovaná korespondence, přátelil se

také s věhlasným archeologem Dr. I.L. Červinkou. Písemný styk udržoval také s profesorem Vladimírem Úlehlou a často navštěvoval v Kyjově profesora Ludvíka Kaluse.

Pohřebiště, které děda objevil má 5 mohylníků s více než 120 mohylami. Jedná se o nejrozsáhlejší pohřebiště ze střední doby bronzové, které náleží středodunajské mohylové kultuře. Své objevy popisoval ve Sborníku velehradském- Ve výzkumu mohyl v uvedené lokalitě pokračoval těsně po 2. Světové válce také profesor Vilém Hrubý. V současné době pokračuje v objevování naší minulosti na Čeložnicku erudovaný amatérský archeolog a můj kamarád Ladislav Kandrnál. Ten své objevy popisuje ve sborníku České archeologické společnosti, pobočky pro Moravu a Slezsko.

Za 2. Světové války dědeček podporoval odbojáře působící v chřibských lesích a hodně se věnoval pomoci vězňům z internačního tábora ve Svatobořicích. S vedením tábora vyjednal, aby věznění mohli jezdit pracovat do čeložnických lesů. Po práci byli vězni díky babičce a několika sousedům dobře pohoštěni. Vězni, kteří neměli povolení pracovat mimo tábor, nepřišli zkrátka. Děda s moji maminkou navštěvovali pod různými záminkami tábor a těmto vězňům předávali dárky a také poštu. Maminka nosila dopisy a malé balíčky ukryté pod krojem a na smluvených místech je předávala.

V roce 1945 se děda stal správcem velkostatku. V roce 1946 přešel do služeb Katolického podporovacího spolku arcidiecéze olomoucké na Velehradě. Stal se revírníkem na

Bunči. A tam jsem se já v arcibiskupské myslivně narodil. Po únoru 1948 nastoupil ke Státním lesům a pro politickou nespolehlivost byl dva roky před odchodem do důchodu přeložen do pohraničí. Přestěhovali jsme se do Lomnice u Rýmařova, kde děda pracoval jako vedoucí polesí.

/ Ještě se vracím na Bunč. V roce 1948 se u nás zastavili při cestě z Velehradu olomoučtí církevní hodnostáři. Přijeli se rozloučit s dědečkem. Veškerou pozornost naši věnovali hostům a na mě zapomněli. Mně zaujaly černé limuzíny, a to, že byly pěkně zaprášené. Než maminka zjistila, že nejsem v dohledu a začala mě hledat, mněl jsem už některá auta zbavená prachu pomocí mé bílé čepice – to mně vyprávěla babička /.

V Lomnici bylo krásně, ale chladnější podnebí nesvědčilo nemocné babičce. Děda v roce 1951 odešel do penze. Chtěl se vrátit i kvůli zdraví babičky zpět do Chřibů. Přestěhovali jsme se do Kostelan u Kroměříže. Děda využil známostí v tomto kraji a pronajal pro nás malý domek. Jako důchodce pracoval ještě rok na ředitelství Státních lesů v Bruntále. V roce 1953 jsme vyhořely. Po pár letech jsme si koupili vlastní domek, také v Kostelanech a v něm bydlíme dodnes. Dědeček bytí penzista si našel zaměstnání na MNV jako účetní. Po několika letech se ještě ucházel o místo včelaře v JZD ve vedlejší obci. K tomu ale musel doplnit odborné vzdělání. Ve svých 64 letech absolvoval zemědělskou mistrovskou školu a stal se včelmistrem družstevního včelína se 75 úly včelstev. V tomto oboru děda pracoval až do svého

vysokého věku a dosáhl v něm mimořádných úspěchů při výrobě mateří kašičky a získávání včelího jedu a propolis k výrobě tinktury. Spolupracoval při této činnosti s výzkumným ústavem a firmou na léčiva Slovakofarma Hlohovec. Od dvacátých let minulého století až do pozdního stáří prováděl fenologická pozorování pro zemědělský zemský ústav v Brně.

V penzi se dědeček stále zajímal o historii a o archeologii zvláště. Přátelil se s kroměřížským učitelem a spisovatelem Jindřichem Spáčilem. Často spolu navštěvovali archeologické lokality v okolí jako jsou Tabarky nebo Sklepiska, kde je údajně uložen poklad z Velehradu. Radost mu několikrát udělala návštěva z ministerstva zemědělství. Tam totiž pracoval dědů bývalý adjunkt v Čeložnicích, známý muzikant a folklorista ing.Kliment Navrátil. Ten vždy při cestě do Kyjova se za dědou zastavil.

Vzpomínám na rok 1953, kdy jsem s dědou navštívil pana Zelnitua ve Starém městě. Byla to odměna za první vysvědčení. Na svačinu jsme měli chleba s pomazánkou, která mně velice chutnala a tak jsem dostal jako výslužku malou misku s pomazánkou s tím, že misku si můžu nechat na památku. Dodnes ji mám ve svých sbírkách.

Dobré domácí zázemí dělala dědečkovi babička. Měli se spolu hodně rádi. Babička byla prostá žena. Jako patnáctiletá musela do služby. Když ji bylo dvacet let, zemřela ji maminka. Její bratr Rudolf Svoboda byl správce velkostatku Bílovice a

babičku i s tatínkem si vzal k sobě do Bílovic. / Pocházela z Budkovic u Moravského Krumlova/. U pana správce se děda s babičkou seznámil. Domácí práce uměla ze služby u sedláka, ale další se musela naučit, jak se vdala. Hodně četla a společenskému chování se rychle naučila od starších žen, které k nám chodily jako doprovod svých mužů na návštěvu. Byla velice hezká, skromná a na všechny hodná. Byla jako babička Boženy Němcové. Ve stáří z ní vyzařovala životní moudrost, pokora a dobrota. Měla noblesní chování a ráda pomáhala potřebným.

Po tom, co naše Expedice Chříby navštívila v roce 2004 čeložnické mohylové pohřebiště Dr. Jiří Jilík ve Slováckých novinách mimo jiné napsal:

„ S jistou nostalgií jsme po dlouhé cestě stáli nad zbytky prokopaných mohyl. Jsou rozpoznatelné podle hrubých kamenů, které kdysi vyznačovaly hrobky. Archeolog Jiří Blaha svými výzkumy nezbohatl, ani se nestal slavným a jeho objevené nálezy byly dlouhou dobu opomíjeny, byť právě jimi významně přispěl k poznání minulosti našeho kraje.

„ S těmi se přátel, kteří tě mohou udělat lepším“, pravil Seneca. Škoda, že Jiří Blaha už není. Kdybychom ho potkali pod Malou Ostrou, smekli bychom a řekli: „ Dobrý den pane revírníku. Buďte nám kamarádem a vypravujte....“

Revírník Jiří Blaha do výzkumů investoval nejen čas a energii, ale také nemalé finanční prostředky. Proslul jako muž čestný, pevných mravních hodnot, což se ukázalo během II. Světové

války. Mě učil lásce k literatuře, historii, přírodě a lidem. Byl mně kamarádem, rádcem a v mnohém příkladem. Byl to člověk moudrý, vzdělaný, pracovitý a vždy nadšený pro to, co právě dělal. Mottem jeho života byl obsah hesla na jeho včelíně: „ Jako včelka uč se žít, stvoříš vlasti blahobyt“.

Budiž do paměti Chřibů je jednou pro vždy vepsáno i jméno a životní příběh revírníka a archeologa Jiřího Blahy.

Na závěr bych rád poděkoval pracovníkům kyjovského muzea za uspořádání výstavy.

Jiří Blaha jr.